

Από τις Άλπεις στην Κορώνη

Ο διάσημος Αυστριακός «αυθόρμητος ρεαλιστής» ζωγράφος Voka μοιράζει τον χρόνο και την τέχνη του ανάμεσα σε ένα χωριό των Άλπεων και την Κορώνη, όπου μας υποδέχτηκε και μας αφηγήθηκε τη συναρπαστική ζωή του.

Της Μαρίας Αθανασίου
Φωτογραφίες: Βαγγέλης Ζαβός

«Θυμάμαι να κάθομαι με τον παππού μου στην κουζίνα του σπιτιού μας· μια μικρή φάρμα ήταν, σε ένα μικρό χωριό των Άλπεων. Έξω είχε χιόνι, αλλά μέσα η σόμπα ζέσταινε το δωμάτιο. Πρέπει να ήμουν περίπου έξι. Ο παππούς μου σχεδίαζε με τις μπογιές του λουλούδια σε πιάτα κι εγώ έπαιρνα τα χρώματα και ζωγράφιζα σε κομμάτια χαρτί διάφορα πορτρέτα, τοπία κ.λπ.», λέει στο «Κ» ο γνωστός Αυστριακός καλλιτέχνης Νοκα (υποκοριστικό του Ρούντι Βογκλ από παιδί), ο οποίος σχεδόν πέντε δεκαετίες αργότερα δεν έχει σταματήσει να ζωγραφίζει και να το απολαμβάνει. Τη θέση της κουζίνας του παππού, ωστόσο, έχει πάρει ένα ευρύχωρο στούντιο χτισμένο δίπλα στο παλιό σπίτι, όπου πια ζει με τη δική του οικογένεια. Διαθέτει και ένα μικρότερο στούντιο, ολόφωτο, με θέα στον κήπο και στη θάλασσα, στο υπέροχο σπίτι του στην Κορώνη, όπου μας υποδέχεται με συντροφιά τη σύζυγό του Πέτρα.

Πίνακές του διακοσμούν, φυσικά, πολλούς από τους τοίχους, ενώ στο ατελιέ υπάρχουν μερικοί που πρόσφατα δέχτηκαν τις τελικές πινελιές. Τα θέματά τους είναι ελληνικά. «Όταν είμαι στην Κορώνη, δεν μπορώ να ζωγραφίσω κάτι άλλο εκτός από Ελλάδα», μου λέει. Με την Πέτρα περνούν περίπου μία εβδομάδα τον μήνα στη χώρα μας –και πολλές εβδομάδες το καλοκαίρι– και πάντα «συλλέγει» πρόσωπα και τοπία της περιοχής, τραβώντας φωτογραφίες και αποθηκεύοντάς τες στον υπολογιστή του. Πολλές από αυτές τις εικόνες θα

βρουν τον δρόμο τους προς έναν από τους τεράστιους καμβάδες που περιμένουν στις γωνιές του στούντιο και σύντομα θα «μεταμορφωθούν» στα αναγνωρίσιμα, συναρπαστικά έργα τέχνης που φέρουν την υπογραφή του – πωλούνται προς δεκάδες χιλιάδες ευρώ και εκτίθενται σε γκαλερί σε Γαλλία, Ελβετία, Ηνωμένες Πολιτείες, Γερμανία, Αυστρία.

Ξαναπιάνει το κουβάρι των αναμνήσεων από την παιδική του ηλικία. Μεγαλώνοντας στο μικρό αυστριακό χωριό με συντροφιά τον παππού, έμαθε να φροντίζει τις αγελάδες, τις

κότες και τα υπόλοιπα ζώα της φάρμας τους, να μαζεύει ξύλα στο δάσος, να ανάβει φωτιά. Στον ελεύθερο χρόνο του ζωγράφιζε ή έκανε σκίτσα με ό,τι χρώματα ή μπογιές έβρισκε στο σπίτι. Στα δεκαπέντε του, ο παππούς του του αγόρασε ένα κανονικό σετ ζωγραφικής, σε ξύλινο κουτί, με μπογιές, μολύβια, πινέλα και οδηγίες. Δεν είχε καμβάδες, όμως, ούτε τα χρήματα για να αγοράσει και άρχισε να φτιάχνει μόνος του με σεντόνια της μητέρας του και ξύλα που έπαιρνε από τον μαραγκό του χωριού. Τον πρώτο του πίνακα τον ζωγράφησε σε

καμβά που τον τέντωσε στην πόρτα ενός ντουλαπιού. Τον έχει ακόμα στο σπίτι του.

ΠΛΑΝΟΔΙΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ

Στα δεκαπέντε του, γράφτηκε σε μια τεχνική σχολή ηλεκτρολόγων μηχανικών στη διπλανή κωμόπολη. Στο βιβλιοπωλείο όπου πήγε για να προμηθευτεί τα βιβλία της σχολής ανακάλυψε ένα τμήμα με βιογραφίες και συλλογές έργων τέχνης μεγάλων ζωγράφων, όπως ο Νταλί, ο Πικάσο, ο Ρέμπραντ, ο Μιχαήλ Άγγελος. Δεν εί-

7 Στο ατελιέ του στο σπίτι του στην Κορώνη, όπου δημιουργεί πίνακες αποκλειστικά με ελληνικά θέματα. Συνήθως χρειάζεται μία ημέρα για να ολοκληρώσει έναν πίνακα.

↑ Συχνά σκισάρει τις εικόνες που τον εμπνέουν, πριν τις μεταφέρει στον καμβά του. Η αιώρα στον κήπο του είναι από τις αγαπημένες του γωνιές.

Στα δεκαπέντε του, ο παππούς του του αγόρασε ένα κανονικό σετ ζωγραφικής, σε ξύλινο κουτί, με μπογιές, μολύβια, πινέλα και οδηγίες. Δεν είχε καμβάδες, όμως, ούτε τα χρήματα για να αγοράσει, και άρχισε να φτιάχνει μόνος του.

χε τα χρήματα για να τις αγοράσει και περνούσε ώρες μπροστά από τα ράφια, υπό το παραξενεμένο βλέμμα του ιδιοκτήτη, ξεφυλλίζοντάς τες. Τα έργα του συγκέντρωναν τη συμπάθεια των συμπολιτών του, αλλά όχι αγοραστές. Για να κερδίσει χρήματα, άρχισε να ζωγραφίζει εικόνες για τα μενού των εστιατορίων ή ταμπέλες για τα καταστήματα της περιοχής.

Μόλις τελείωσε το σχολείο, αποφάσισε να φύγει με μερικούς φίλους του για διακοπές στη Σύρο. Έφυγαν από την Αυστρία, πήραν το τρένο για Αθήνα, από εκεί για Πειραιά και μετά το καράβι για Σύρο – «θυμάμαι ακόμα το όνομά του, "Παναγία Τήνου", μου λέει. Κατασκήνωσαν με τους φίλους του στον Γαλησσά. Στη Σύρο γνώρισε και ένα κορίτσι από τον Καναδά, η οποία έκανε καρτούν και τον ενέπνευσε να συνεχίσει με μεγαλύτερο πάθος τη ζωγραφική. Επιστρέφοντας από τις διακοπές, αποφάσισε να ταξιδέψει στις Ηνωμένες Πολιτείες. Πέρασε εκεί έναν χρόνο, οδηγώντας από πολιτεία σε πολιτεία το παλιό αμερικανικό αμάξι που αγόρασε με 100 δολάρια και κερδίζοντας χρήματα με έναν μάλλον ευφάνταστο τρόπο. Όταν έφτανε σε μια πόλη, ρωτούσε στο βενζινάδικο σε ποια περιοχή ήταν τα ομορφότερα σπίτια. Οδηγούσε έως εκεί, επέλεγε ένα εντυπωσιακό σπίτι, καθόταν και άρχιζε να το ζωγραφίζει. Συνήθως ο ιδιοκτήτης του σπιτιού πρόσεχε ύστερα από λίγη ώρα τον περίεργο τύπο που στεκόταν έξω από την πόρτα του και ζητούσε να μάθει τι έκανε εκεί. Όταν έβλεπαν τις ζωγραφιές του, ωστόσο, η πλειονότητα τον καλούσε μέσα για ένα κέρασμα και αγόραζε το έργο του. Δεν ήταν λίγες οι περιπτώσεις που τον σύστηναν και στους γείτονες, με αποτέλεσμα να κερδίζει αρκετά χρήματα κάθε μέρα, για να συνεχίζει την περιπλάνησή του.

Επιστρέφοντας από τις ΗΠΑ, στα 23 του, γνώρισε την Πέτρα. Λίγους μήνες αργότερα, τον προσέγγισε ο Αυστριακός ιδιοκτήτης της Θερινής Ακαδημίας που λειτουργεί στη Ζάκυνθο –συνδυάζει διακοπές με καλλιτεχνικές και αθλητικές δραστηριότητες– και του ζήτησε να αναλάβει τα σεμινάρια ζωγραφικής. Τα σεμινάρια του είχαν μεγάλη επιτυχία, με αποτέλεσμα να τα συνεχίσει και στην Αυστρία.

Του άνοιξαν δε τον δρόμο για να διαμορφώσει το προσωπικό του στίλ. Εκεί έμαθε να δουλεύει με νερομπογιές και με μεγαλύτερη ταχύτητα, γιατί, καθώς ο ήλιος ταξίδευε στον ουρανό, άλλαζαν το φως και οι σκιές, και έπρεπε να ολοκληρώνει γρήγορα το έργο του. Επίσης οι νερομπογιές στέγνωσαν ταχύτατα και οι επισκέπτες ήθελαν να δουν αποτέλεσμα. Σύντομα αντικατέστησε τις νερομπογιές με ακρυλικά. Ήταν ενθουσιασμένος, μου λέει, ήταν πιο αυθόρμητος, πιο δυναμικός. «Είχα λίγες ώρες για να ολοκληρώσω ένα έργο, το οποίο δεν ήξερα πώς θα είναι στο τέλος, αλλά, όταν έβαζα την τελευταία πινελιά, το κοιτούσα και εντυπωσιαζόμουν, ήταν τέλεια», θυμάται.

Δεν νοιαζόταν πια για τις λεπτομέρειες, δεν χρειαζόταν να σκεφτεί, μόνο να μεταφέρει στον καμβά τι υπήρχε μπροστά του. Ο ενθουσιασμός του δεν πέρασε απαρατήρητος από την Πέτρα, που, εντυπωσιασμένη από τη γλώσσα του σώματός του κάθε φορά που ζωγράφιζε, αποφάσισε να τραβήξει ένα βίντεο και να το ανεβάσει στο YouTube. Μέσα σε ένα βράδυ είχε εκατοντάδες «like». Σταδιακά εμπλούτισαν τον λογαριασμό τους με περισσότερα βίντεο, τα οποία πια έχουν παρακολουθήσει περισσότεροι από 7 εκατ. άνθρωποι.

ΑΥΘΟΡΜΗΤΟΣ ΡΕΑΛΙΣΜΟΣ

Πριν από περίπου μία δεκαετία, οι διοργανωτές του μεγαλύτερου τουρνουά γκολφ στην Αυστρία τού ζήτησαν να διακοσμήσουν τον χώρο των επισήμων με μια σειρά πινάκων του με θέμα το γκολφ. Αυτή ήταν η αφορμή για να γνωρίσει τη δουλειά του ένας από τους πλουσιότερους ανθρώπους της χώρας, ο δισεκατομμυριούχος Φρανκ Στρόναχ, ιδιοκτήτης του resort όπου πραγματοποιούνταν το τουρνουά, ο οποίος εξελίχθηκε σε έναν από τους μεγαλύτερους θαυμαστές και συλλέκτες έργων του – και τελικά καλός του φίλος. Μέχρι σήμερα έχει προσθέσει στη συλλογή του εξήντα πίνακες με την υπογραφή του Voka. Η προτίμηση του Στρόναχ έγινε το εισιτήριό του για τα σαλόνια και άλλων συλλεκτών. «Όταν έγινε γνωστό ότι ο Φρανκ αγόρασε έργα μου, ήθελαν όλοι να αγοράσουν», λέει. «Κάποιες φορές δεν έχει σημασία τι ζωγραφίζεις, σημασία έχει ποιος το αγοράζει».

Το αυξημένο ενδιαφέρον για τη δουλειά του οδήγησε στην ανάγκη να μπορεί να περιγράψει το στιλ του σε όσους αναζητούσαν πληροφορίες για την τέχνη του. Ήταν ιδέα της Πέτρα να βρουν έναν όρο που να την περιγράφει. Έκαναν μια λίστα με όσα χαρακτηρισρίζουν τους πίνακές του: δυναμικοί, γεμάτοι χρώματα, αυθόρμητοι, ρεαλιστικοί κ.λπ. Τελικά ξεχώρισαν τα δύο τελευταία και η Πέτρα πρότεινε τον όρο «αυθόρμητος ρεαλισμός». Παρότι στην αρχή τον ξένισε, σταδιακά τον υιοθέτησε και τα τελευταία χρόνια έχει διαπιστώσει ότι έχουν αυξηθεί οι ζωγράφοι που αυτοπροσδιορίζονται ως αυθόρμητοι ρεαλιστές. «Θεωρώ ότι αυτό που κάνει τη δουλειά μου μοναδική είναι το ότι πρόκειται για έναν συνδυασμό μιας αληθινής κατάστασης και μιας αφηρημένης εντύπωσης· είναι αφηρημένη, αλλά ρεαλιστική», λέει.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΤΗΝ ΚΟΡΩΝΗ

Τα πρώτα χρόνια της γνωριμίας τους με την Πέτρα, φρόντισε να της δείξει

τις ομορφιές της Σύρου και της Ζακύνθου, μέχρις ότου ένας γνωστός του από τη Θερινή Ακαδημία τού πρότεινε να οργανώσουν τα δικά τους σεμινάρια στην Κορώνη. Τότε γνώρισε την περιοχή, την οποία επισκεπτόταν επί περίπου μία δεκαετία για μερικές εβδομάδες κάθε καλοκαίρι, για σεμινάρια και διακοπές. Από τότε είχαν εντοπίσει με τη σύζυγό του το πανέμορφο σπίτι στον λόφο που ανήκε σε μια Αγγλίδα. Ήταν ευτυχής σύμπτωση, όταν άρχισαν να εξετάζουν την ιδέα να αγοράσουν γη και να χτίσουν ένα σπίτι, το ότι έμαθαν πως η Αγγλίδα είχε βάλει πωλητήριο. Είναι πια το δεύτερο σπίτι τους, περνούν συνολικά σχεδόν τον μισό χρόνο στην Κορώνη, γνωρίζουν τους ντόπιους, οι περισσότεροι φίλοι τους είναι κάτοικοι της περιοχής. Η Πέτρα πιστεύει ότι ο Νοκ θεωρεί την Κορώνη περισσότερο σπίτι του από την Αυστρία. Δεν το αρνείται ούτε το επιβεβαιώνει. «Μου αρέσει να έρχομαι εδώ, να βγάλω τα παπούτσια μου, να κοιτάζω έξω από το παράθυρο και να βλέπω τα πεύκα και τις ελιές κάτω από τον ήλιο». ■

«Θεωρώ ότι αυτό που κάνει τη δουλειά μου μοναδική είναι το ότι πρόκειται για έναν συνδυασμό μιας αληθινής κατάστασης και μιας αφηρημένης εντύπωσης».

↓ Η σύζυγός του Πέτρα μοιράζεται τον ενθουσιασμό του για τη δουλειά του, αλλά και τις ευθύνες για την προώθησή της. Τα πιο δημοφιλή έργα του είναι τα «Κεφάλια» – μέχρι στιγμής έχει ζωγραφίσει 50 πίνακες της Μέριλιν.

